

IZ DANASNJE STEVILKE:

Prvi zbor zadruženikov Slovenije
Kakšne plane za letošnje leto so si naredile frontne organizacije v okraju Ljubljana-okolica
Neodvisni laburistični poslanec Conny Zilliacus obsoja hladno vojno SZ proti Jugoslaviji
Fizkultura — Dopisi

Leto XI. — Štev. 7/II. Ljubljana, ponedeljek, 9. januarja 1950 Izbaja vsak dan razen ob petkih Mesečna naročnina din 45.— Cena din 2.—

PRVI ZBOR ZADRUŽNIKOV SLOVENIJE

Zadruženiki so v diskusiji prikazali izkušnje in probleme kmečkih delovnih zadrug Zborovalce je pozdravil tov. Edvard Kardelj

Ljubljana, 8. januarja

Po referatu tovariša Popita se je večer začela diskusija in se nadaljevala tudi danes ves dan. Danes dopoldne je v diskusiji govoril tudi predsednik planske komisije LRS tov. Sergej Kraigher, ki je osvetlil probleme kmečkih delovnih zadrug s stališča planskega gospodarstva v merilu celotne države. Popoldne ob pol šestih je zbor obiskal podpredsednik

zvezne vlade tov. Edvard Kardelj. Zborovalci so ga pozdravili z dolgotrajnim ploskanjem in skandiranjem: »Tito — Kardelj«. Tov. Kardelj je v kratkem nagovoru pozdravil zadruženike in jim želel uspeha na zborovanju in njihovem nadaljnjem delu v zadrugah. Po njegovem pozdravu se je diskusija nadaljevala. Jutri bo zbor zadruženikov končan; v popoldanskih urah si bodo zadruženiki ogledali Litostroj.

Kljub temu da so ob izvolitvi širšega pripravljalnega odbora za ustanovitev delovne zadruge nekateri nasprotniki v Smarju in okolici z vsem silami in načini skušali razbiti pričetno delo, jim to ni uspelo. Partijska in množična organizacije so bile ob podpori zavednih delovnih kmetov močne in niso izpustile pobude iz rok. Celo nekateri kmetje, ki so hoteli vstopiti v zadrugo samo iz spekulantskih namenov, so zaradi močnega političnega dela ta namen spremenili. Ko je bila zadruge ustanovljena, so se pričele prve težave, katerih pa se delovni kmetje, zdaj že zadruženiki, niso ustrašili.

nil tudi samoiniciativnosti zadruženikov in upravnih vodstev pri nabavljanju gradbenega materiala iz lokalnih virov.

KAKO DELAJO V KOMNU NA KRASU

O zadruzi v Komnu na Krasu, v sežanskem okraju, je govorila tov. Anica Godnič. Vaščani so se takoj po priključitvi Primorja k FLRJ izkazali kot zavdni borci za zgraditev socializma. Med prvimi so zgradili zadružni dom. Zadrugo so ustanovili lani februarja. Začetek je bil zelo težak, ker niso imeli živine, strojev in hlevov. Vas je bila med vojno popolnoma požgana. Spočetka niso delali po brigadnem sistemu, zato je bil napredek še počasnejši. Zadruga pa ima ugodne pogoje za napredek. Tako se moreta uspešno razviti živinoreja in vrtnarstvo. Tema panogama so posvetili največjo pozornost. V kratkem času so zgradili zadružni hlev za 50 glav živine. Napravili so tudi plan, da posadijo velike površine s trto. Imajo tudi trsnico in vzgojili so že precej dobrih cepljenk. Lani bi dosegli precej večje uspehe, toda precej škoda jim je povzročila toča. Spomladi so sklenili pogodbe za prodajo večje količine vina, potem jim je pa toča uničila skoraj ves pridelek.

ki jo je zadruga utrpela zaradi prevelikih ohišnic. Zato so zadruženiki na občnem zboru sklenili, da smejo v enem mesecu delati le do dva dni na ohišnicah, toda tudi ta čas mora biti vnaprej dogovorjen, tako da ne trpi delo na zadružni zemlji.

NE PREMALO LJUDI, AMPAK PREMALO DELA

Anton Puhek, delegat zadruge v Podgorju v Apaški kotlini, je opisal uspehe zadruge in končno govoril o vprašanju delovnih moči. Zadrugo četrtega tipa so ustanovili leta 1946. Spočetka je štela samo 14 družin, zdaj jih je 69 z 285 člani in z 279 ha zemlje. Lani so zadruženiki opravili 21.933 storilnih dni. Zadruga ima 147 delovnih članov. Če bi vsi delali po svoji zmogljivosti, bi imeli skoraj premalo dela, zlasti če bi pravilno uredili brigadni način dela in uvedli norme. Ko je govoril o mobilizaciji delovnih moči za industrijo, je naglasil, da je treba postriti borbo, da bodo ljudje, ki so zdaj še odvisni od bogatejših zasebnikov, ki jih zaposlujejo, dobili rajši delo v tovarnah. Naposled je predlagal, naj bi uvedli socialno zavarovanje za zadruženike.

Diskusija

V soboto je v diskusiji prvi govoril Ivo Jakomin iz zadruge v Kubotu. — Zadruga, ki je spočetka obsegala komaj 75 ha in le 12 družin. Sprva so imeli ne samo organizacijske težave, temveč so jim delali ovire tudi privatniki, zlasti z lažno propagando. Vse te težave pa so premagali prav zaradi rednih in plodovitih sestankov. Zadruženiki so sami želeli sestankov, na katerih so skupno ugotavljali pomanjkljivosti in vselej tudi sklenili, kako jih bodo odpravili. Ob sodelovanju partijske organizacije se je pozneje razvilo tudi politično delo v sami zadruzi, kar je mnogo pripomoglo h krepitvi zadruge. Na mnogo pripomoglo h krepitvi zadruge. Na mnogo pripomoglo h krepitvi zadruge. Na mnogo pripomoglo h krepitvi zadruge.

Delegat zadrug v lendavskem okraju Anton Utrša je kratko opisal boj za razvoj zadruženstva v prekmurskih vaseh, ki so bila poprej pod močnim reakcionarnim vplivom Klekovega tiska. Za prvo leto so dosegli precejšnje uspehe, ki kažejo ljudstvu pot naprej.

VISKA ZADRUGA JE IZPOLNILA SVOJ PLAN

V imenu zadruge na Viču je govoril Zvon Smerkolj. Zadrugo so ustanovili šele lani 6. junija. Zajela je 60 gospodarstev, ki so razkropljena na Viču, po Kozarjah, Trzaški cesti, Vrhovcih, Brdu in Podutiku. Ze na ustanovnem občnem zboru so ustanovili štiri poljedelsko-živinorejske brigade in naslednji dan so delali po brigadnem načinu. Prav tako so takoj sestavili proizvodni plan in sklenili z odkupom podjetjem pogodbe za velike količine pridelkov, med drugim za 74.000 litrov mleka, 12.000 kg govejega mesa, 50.000 kg sena, 89.000 kg krompirja itd. Razen tega so še prodali na prostem trgu 4500 kg žita. Gospodarsko leto za dobo 7 mesecev so uspešno zaključili. Vrednost storilnega dne bo znašala od 100 do 120 din in prejel bodo v botih vsak do 10.000 din. Do konca decembra so izplačali že 1.200.000 din, obračunali so žito in krompir ter poravnali davke za leto 1948 in 1949. Zdržniki so tudi govejo živino in zgradili veliko silosno jarno. Po planu za leto bodo zgradili še tri silosne jame, velik kokošnjak in prezidali bodo večje gospodarske poslopje. Na hektaru vrto so zaklenili pridelovati zelenjavo. Pogodbe so sklenili za pridelke v vrednosti poldrug milijon din.

V imenu delovne zadruge Hum pri Gorici je nato govoril delegat Jože Stanekovič. Osvetlil je nekatere značilnosti, ki so lani ovirale razširitev omenjene zadruge. Poudaril je, da je prejšnji KLO zaradi nekaterih nepravilnosti pri odmerjanju davka in določitvi obvezne oddaje preveč zaskočil in nekaterim večjim kmetom določil manj oddaje. Zaradi tega so nekateri večji kmetje, ki so jim ostali viški, z njimi spekulirali. Prav zaradi tega, ker so imeli s tem večje dohodke, niso hoteli pristopiti v zadrugo. Novi KLO pa se bo nedvomno s pravnimi določitvami obvezne oddaje in odmere dohodnine lahko mnogo prispeval k razširitvi zadruge.

BORBA ZA NORME

Tudi predsednik ene najstarejših vinogradniških zadrug na Vinskih vrhovih Struelci Peter je govoril o borbi za norme v njihovi zadruzi. Spočetka so delali po urni meri, kakor je bil običaj poprej. Delo v vinogradih je med okupacijo popolnoma zastajalo in ga niso mogli zamagovati. Bivši viničarji, ki so bili vjeni delati le pod pritiskom, so se delu odtegnili tudi v zadruzi, vsi pa so pričakovali enako plačilo. Da bi ne nastala še večja škoda, so morali najemati delavce, ker bi sicer ne opravili sami vsega dela. Zaradi tega so imeli zelo velike stroške. Potem so porabili prvo priliko, da so na tečaju začeli študirati norme in spomladi leta 1947 so jih že preskušali, naker so jih uvedli. Zadruženiki spočetka niso pokazali razumevanja, dokler niso sprevideli, da je po normah vsak negrajen primerno po svojem delu. Polej niso več potrebovali najetih delavcev, ter so že zato prihranili 400.000 din na leto. Razen tega so zelo povečali donos, tako da je leta 1947 znašal 33 hl na ha. Ob koncu je govoril tudi o začetnih težavah pri ustanovitvi doma igre in dela. Čeprav so nekatera zadružna sprva nasprotovala DID-u, so že po nekaj mesecih z veseljem puščale svoje otroke v DID. Kasneje pa so zadružnice celo same zahtevale, da se ustanove tudi jasli in še en večji DID.

ZADRUGA SMARJE-SAP SE UVRSČA MED NAJBOLJŠE ZADRUGE

Predsednik delovne zadruge Smarje-Sap tov. Jaka Perovšek je v daljši diskusiji navedel vse značilnosti pri ustanavljanju zadruge v Smarju-Sap. Prva značilnost je prav v tem, da je misel na ustanovitev delovne zadruge prišla že z graditvijo zadružnega doma, kasneje pa je zadruga zrastle iz zadružne ekonomije.

Tudi kapitalna izgradnja v preteklem letu je bila uspešna. Čeprav zaradi neizvršene pogodbe z nekim gradbenim podjetjem enega objekta niso dogradili. Kakor so zadruženiki v Smarju-Sap že lani tekmovali, tako se bodo tudi sedaj odločili za tekmovanje s kmetijskimi delovnimi zadrugami. Upravni odbor je o tem že razpravjal, po zaključnem zboru zadruženikov pa ga bodo takoj napovedali.

V zvezi z napovedjo tekmovanja je tov. Jaka Perovšek omenil še pogodbe, ki so jih pred kratkim sklenili za oddajo poljskih pridelkov z odkupnimi podjetji. In sicer za 12.156 kilogramov pšenice, za 3400 kilogramov ječmena, 2000 kilogramov ajde in še za nekatere druge pridelke. Ob koncu govora je tov. Perovšek podrobno govoril tudi o zadružni demokraciji, ki vlada pri njih. Dejal je, da njihovim sejam upravnega odbora vedno prisostvuje večje število zadruženikov, ki že na seji pomagajo z pasveti. Omenil je še, da tudi njim mnogokrat nekatere stvari, ki so jim nujno potrebne, primanjkuje, toda vedno si najprej sami pomagajo in šele nato se obrnejo na ostale foruma za pomoč. Na zaključku pa je poudaril tudi važnost zadružnega doma v Smarju, kjer je danes središče kulturnega in zadružnega življenja.

ORGANIZACIJA AFZ VZGAJA OTROKE V ZADRUGI »KOVAČA VAS«

Vinogradniška delovna zadruga v Kovači vasi v poljskem okraju, je dejala delegatkinja tovarišica Angela Satošnik, ima pri svojih uspehih močno oporo v organizaciji AFZ. Zene-zadružnice se politično izobražujejo in neposredno s pomočjo svoje organizacije tudi gospodarsko pomagajo zadrugi pri dvigovanju. Organizacija pa skrbi v zadrugi tudi za pravilno vzgojo otrok. Z otroki so prirejale igre in izlete. Da pa bo vzgoja otrok še popolnejša, pripravljajo zdaj ustanovitve Doma igre in dela. S tem bodo hkrati razbremenile matere-zadružnice pri vzgoji otrok, da bodo matere lahko opravljale delo v zadrugi. Miha Krošelj, delegat kmetijske obdelovalne zadruge iz Pirniča, je nato v krajšem govoru razpravljal o nekaterih vprašanjih zadružnega študija. Dejal je, da bi morali zadruženiki biti temeljito seznanjeni s političnim in ekonomskim dogajanjem, da bi tako mnogo lažje spoznali socialistično graditve. Obenem pa bi svoje znanje posredovali še nezadružnikom, ki v mnogih primerih prav zaradi neznanja o socialistični graditvi nočejo vstopati v zadrugo. Nadalje se je dotak-

USPEH ZADRUGE ODVIŠEN OD DOBREGA UPRAVNEGA ODBORA

O delovanju vinogradniške zadruge na Meljskem hribu v Mariboru je govoril Pavel Fela. Zadrugo so ustanovili leta 1946. Prvi upravni odbor je sestavljalo tudi nekaj protiljudskih elementov, zato zadruga ni mogla dosegati vidnih uspehov. Ko pa so razkrinkali saboterje in izvolili nov odbor, je zadruga kmalu začela napredovati. Spočetka so ustanovili brigadno-družinski način dela, ki pa se ni obnesel. To je bila šola za zadruženike, da so reorganizirali delo. Imeli so tudi prevelike ohišnice z velikimi sadovnjaki, tako da so zadruženiki nekoliko zanemarjali delo na zadružni zemlji. Ker imajo ostarele vinograde, jih bo treba obnoviti. Vsako leto bo treba trgati večje površine. Ustanovili bodo trsnico, da bodo gojili cepljenke za obnovo vinograda.

ZA UREDITEV DELA NA OHIŠNICAH

Delegat zadruge v Trsku, sežanski okraj, Dušan Kozlovič je govoril o škodi,

Zadružno tekmovanje za povečanje proizvodnje

Socialistični značaj naših zadrug se zadnje čase kaže tudi v tem, da so začele uvajati med seboj tekmovanje. O zadruzi v Zabcnici, ki je med prvimi napovedala tekmovanje vsem zadrugam v Sloveniji, je govoril njen predsednik Franc Kuralit. Predvsem je prikazal borbo za ustanovitev zadruge in za uveljavitev zadružnih načel. Manjša tekmovanja so imeli v okviru zadruge med štirimi poljedelskimi brigadami že lani. Pomanjkljivosti lanskega proizvodnega plana, ki so ga sprejeli brez sodelovanja zadruženikov, so jim bile šola, da so letošnji plan sestavljali ob širšem sodelovanju vseh članov. Vprašanje ohišnic so uredili tako, da so večjim družinam pustili en hektar zemlje, manjšim pa pod hektar. Na ohišnicah bodo zadruženiki pridelovali predvsem povrtnino in pridelke, ki jih zadruga sama ne prideluje. Živinoreji posevčajo veliko ekbr. Pri zadružni živinoreji upoštevajo izkušnje posameznih dobrih živinorejcev in se stalno povečujejo z njimi. Letos bodo tudi pridelovali več zelene krme, ki jo bodo kislili v silosu, tako da bo pozimi večja močnost. Ker so posamezni manj zavedni zadruženiki skušali rediti sami na ohišnicah najboljše krave in bi radi tudi zamenjali slabšo živino za boljše zadružno, je zadruga oštevilčila vse krave, pa tudi prašiče.

Ko je zadruga tako dobro utrdila svojo notranjo organizacijo in ustvarila pogoje za večje proizvodne uspehe, so drugi začeli razmišljati o tekmovanju z drugimi zadrugami. Nekateri zadruženiki so imeli sicer pomisleke, toda večina jih je zamisel tekmovanja pozdravila. Da bo tekmovanje uspešno, bodo ustanovili pet poljedelskih brigad in storili vse ukrepe za čim boljše organizacijo dela. Delali bodo po operativnem planu, tako da bo eleherna brigada in posameznik poznal svojo nalogo. Med tekmovanjem bodo tudi strokovno usposabljali zadruženike.

ŽENE USPEŠNO VODIJO ZADRUGO

Od St. Jurija ob Pesnici je prinesla pozdrave zadruženikov in zadružnic Olga Kožuh. Poudarila je predvsem, kako nujno je, da so žene tudi dandanes delavne, kakor so bile med narodnoosvobodilno vojno. Tudi zdaj kažejo žene veliko aktivnost, kar je razvidno iz tega, da se dan za dnem uveljavlja več udarne, novatorske itd. Zal pa ponekod žene še vedno zapostavljajo ali pa se žene tu in tam odtegujejo. Govornica je dejala, da bi imeli zdaj po državi mnogo več zadrug, če bi žene povsod poprijele za delo, kakor so med narodnoosvobodilno vojno. Zlede pa bi naj bile žene v njeni vasi, ki so si v delovnem planu AFZ za letošnje določile, da bodo prepričale vse kmete, ki še stojijo ob strani, naj bi že v četrtletju pristopili v zadrugo. Tudi lani marca, ko so ustanavljali zadrugo, so dale žene prvo pobudo. Zdej zadrugo vodijo v upravi in brigadah. Med letom so povečali obdelovalno površino s pritegnitvijo novih zadruženikov. Izpolnili so letni proizvodni plan, pri nekaterih pridelkih pa so ga tudi presegle.

ZADRUGA OMOGOČA VELIK NAPREDEK ŽIVINOREJE

Predsednik zadruge v Čežsoči, tolminski okraj, Franc Mlekuž, je prikazal velike prednosti zadružnega gospodarjenja zlasti na področju živinoreje. V tolminskem okraju je živinoreja glavni vir dohodkov. Pred vojno je bilo v okraju 28.000 prebivalcev, goveje živine pa so imeli 13.000 (0,46 na prebivalca). To živino pa je imelo 5.100 kmečkih gospodarstev. Na malo kmetije je povprečno odpadlo samo 2,5 živali. Z gnojem niso razumno gospodarili in zemlja je bila slabo gnojena. Mlekarska proizvodnja je bila

Zborovalce pazljivo poslušajo diskutante

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Ljudski odbori ne smejo zanemarjati nadzorstva nad svojimi gospodarskimi podjetji

Krajevna in okrajna gospodarska podjetja imajo pomembne in važne naloge. Iz lokalnih surovinskih virov ter z delovno silo iz domačega okolja proizvajajo mnoge za življenje potrebno potrebne proizvode, poleg tega pa z reparaturno dejavnostjo krijejo potrebe prebivalcev svojega okolja.

Pred volitvami so na mnogih sestankih razpravljali o krajevni gospodarski dejavnosti. Na zborih volitvev so ugotovili, da se v mnogih krajih krajevna gospodarska podjetja zelo dobro razvijajo. Prav tako pa so na zborih volitvev tudi dostikrat nakazali, kakšna gospodarska podjetja bi bilo še treba odpreti in v nekaterih primerih tudi slabo delo svojih podjetij. Naloga volitvev, še posebej pa ljudskih odborov je, da to kritiko pretresejo in napake odpravijo. Kjer so ugotovili veroke slabosti svojih podjetij, so večinoma povsod prišli do zaključka, da so se napake in nepravilnosti razpasle tam, kjer ljudski odbori in njihovi organi ne nadzirajo dovolj poslovanja svojih podjetij. Ta nadzor je mogoč v obliki pregleda nad delom podjetja ter v obliki pomoči, ki jo nujno mora nuditi ljudski odbor svojim podjetjem, če hoče, da bodo dobro uspevala.

Naslednjih nekaj primerov nam naj pokaže, kakšna ne smejo biti lokalna gospodarska podjetja in kaj morajo v teh krajih ljudski odbori nujno ukreniti.

Dejavnost proizvodnje in izboljšanje kvalitete je prav tako naloga lokalnih podjetij kakor republikanskih in zveznih. Pri dejavnosti proizvodnje so najvažnejše norme in brigadni način dela. Skoraj si ne moremo misliti, da je danes še kje podjetje, ki se brani uvesti norme. A vendar je tako. V livarni poljedelskih strojev v Hočah se upravnik na vse načine upira uvedbi norm, čeprav delavci sami zahtevajo, da bi delali po normah. To podjetje bi se lahko razvilo v tovarno v pravem smislu besede, če bi se le ljudski odbor zanj bolj pobrijal in napravil red. Tu je upravnik bivši lastnik obrata, ki se niti najmanj ne trudi, da bi izboljšal delovne pogoje, skrbel za dvig proizvodnje in da bi podjetje dalo našemu kmetstvu čim več svojih proizvodov. Čeprav bi tovarna lahko zaposlila več ljudi, ki bi jih tudi lahko dobili, dela tu le sedem delavcev. Upravnik ne skrbi, da bi bili stroji čim bolj izkoriščeni ter da bi izdelovali predvsem lake proizvode, ki so danes najbolj potrebni.

Lokalnih podjetij, ki se upirajo uvedbi norm, pa bi lahko našli še več. Tako noče uvesti norm upravnik krajevne čevljarne in krojačnice v Lescah. V čevljarini v Begunjah pa bi vodstvo uvedlo norme, a ker so to hoteli uvesti le po administrativni poti, niso pa delavcem razložili prednosti normiranega dela, so se ti seveda upirali uvedbi norm. Pogosti pa so tudi primeri, da delajo pri uvedbi norm velike napake. Tako ima n. pr. okrajno pilotletno št. Vid pri Stični vsa dela normirana, kar pa jim prav nič ne pomaga; ker norm ne obravnavajo, so delavke nepravilno nagrajene.

Ob pomankljivi nadzorstvu nad delom svojih podjetij se tudi v lokalnih podjetjih ne upirajo uvedbi norm, kar pa jim prav nič ne pomaga; ker norm ne obravnavajo, so delavke nepravilno nagrajene.

la razdrobljena in kljub izvrstnim krajevnim pogojem je sirarstvo in maslarstvo dajalo najslabše izdelke.

Popolnoma drugačne pogoje za razvoj živinoreje in napredek mlekarstva nudi zdaj zadržništvo. Ena največjih prednosti zadržništva živinoreje je, da priranijo zelo mnogo delovnih moči. Zadržnja, ki deluje komaj osem mesecev, je imela ob zdržitvi le 34 glav goveje živine. V večjih hlevov ni bilo. Poljedelsko gospodarstvo je bilo neurejeno in kazalo se vse slabše posledice starega načina gospodarjenja. V tem kratkem času pa je zadržnja povečala število goveje živine, kupila 162 jajčevcih in oddala državi že 83 ovac. Zadržnja se kolobariti. Dosegli so velik donos krompirja (250 stotov na ha, medtem ko so privatniki pridelali samo po 120 stotov). Kmalu bodo dogradili hlev za 50 glav goveje živine, in takšen hlev pa bodo zgradili še letos. Gradili bodo tudi velik ovčarnik.

Zdaj so tudi ugodni pogoji za intenzivno velikopotezno kmetovanje s povezovanjem in sodelovanjem več zadrž, da bodo uspešno reševale agrotehnična vprašanja. Takšno sodelovanje je potrebno zlasti za ureditev pašnikov in za uvedbo pašnega kolobarjenja ter za pravilno ureditev mlekarke proizvodnje.

Med diskusijo so izvolili komisijo za sestavo predloga sklepov. V komisijo so izvolili najboljše zadržnike iz vrst delegatov.

Med nadaljevanjem diskusije je najprej govoril delegat zadržja iz Svevine Franc Rus med drugim tudi o potrebi sodelovanja med teorijo in prakso v zadržnem kmetijstvu.

UCINKOVITO PROSVETNO DELO ZADRUGE V MEDANI

Delegat zadržja v Medani Stanko Klince je opisal graditev zadržnega doma, ki je postal žarišče prosvetnega dela na Brdih. Ker so Brda odtrgana od Gorice, so Medanci med prvimi začeli razmišljati o graditvi zadržnega doma. Ob pomoči partijske in množičnih organizacij so zbrali opeko in drugo gradivo, pri graditvi pa so prostovoljno sodelovali ter opravili 24.000 prostovoljnih delovnih ur. V novem zadržnem domu imajo tudi

lavci, kot da se pri nas v zadnjih letih ni prav nič spremenilo in da še vedno živimo v predaprilski Jugoslaviji. Namesto da bi se brigal za ureditev razmer v podjetju, je stalno v sporih z delavci in jim kriva, ker hoče z grožnjami doseči uspehe. Delavci vidijo v njem priganjaške ravnanje, ki pa ne poskrbi, da bi imeli v delavnici higijensko tehnično delovne pogoje. Medtem ko si je pisarno opremil s preprogami in zato prepovedal delavcem vstop v pisarno, da mu ne bi umazali preproge, pa so delavnice zamarnjene. Mnoge komisije so tu ugotovile slabe higijensko-tehnične razmere, vendar se stanje doslej še ni spremenilo. Tu pa niso krive le objektivne težave. Pomankljiva ventilacija bi se dala urediti, če bi le odgovorni ljudje v podjetju čutili kontrolo nad svojim delom. Podjetje ima vedno dovolj dela; zato so že pred dvema letoma nabavili kotel, da bi s njim zvišali storilnost. A ta kotel sedaj že drugo leto rjavi na dvorišču.

Tudi ljudski odbor v Ivančni gorici bo moral temeljito poskrbeti za poslovanje svojih podjetij. Ob ustanovitvi so ta podjetja začela dobro uspevati, kar je bil dokaz, da so potrebna. Pomankljivo nadzorstvo nad delom teh podjetij pa je povzročilo, da so nazadovale. V letu 1948 je n. pr. čevljarška delavnica imela 18 uslužbencev; zaradi slabega vodstva in neurejenih razmer pa je to padlo v lanskem letu za polovico. Upravnik podjetja ni dovolj skrbel zanj, zato ni nič čudnega, da se povsod čuti neurejenost. Ob dobrem vodstvu in rednem nadzorstvu ljudskega odbora se pač ne bi moglo zgoditi, da bi eno leto ležalo na policah v podjetju 150 parov novih lapih in močnih čevljev. Podjetje se ni brigalo, da bi jih nivojilo.

Podobno kot s čevljarstvo je tudi s šiviljsko in krojaško delavnico tega kraja. Poslovodja krojaške delavnice večkrat po ledem ni urejena, čista in lepo prebeljena. Tu pa so stene črne kot v kakšni kmečki kuhinji s odprtim ognjiščem, kadar pometajo, pa legajo na blago in obleke oblaki prahu.

Krajevni ljudskemu odboru sicer ni neznano, da obrati ne napredujejo, temveč nazadujejo, a doslej je vse preveč popuščal in ni ukrenil ničesar, da bi se stanje izboljšalo. Tudi okraj Grosuplje bi lahko pomagal ljudskemu odboru, da bi lahko držal v rokah krmilo svojih krajevnih podjetij.

Zgorajni primeri nam dokazujejo, da je v lokalnem gospodarstvu še mnogo organizacijskih problemov, ki so čestokrat osnovni pogoj za dobro poslovanje podjetij. Ljudski odbori se morajo zavedati, da odgovarjajo tudi za dobro poslovanje svojih podjetij pred volitvi. Če bodo imeli nad njimi stalno nadzorstvo in jim nudili pomoč, potem se bodo ta prav gotovo razvijala in bodo res v najširšem pomenu beseda važen činitelj pri izboljšanju življenjskega standarda prebivalcev svojega področja. Z. G.

kinematograf, ki ga obkrojuje vsi prebivalci Brd. Med graditvijo zadržnega doma so začeli razmišljati o ustanovitvi obdelovalne zadržje, ki so jo potem ustanovili. Zadržja zajema že večino prebivalstva.

Delegat zadržja v Vuhredu Ivan Mravljek je govoril o potrebi, da se zadržja še bolj usmeri na živinorejo in gozdno proizvodnjo.

Delegatka zadržja v Framu Dragica Terlep je povedala, da so ustanovili dom igre in dela, ki zdaj nudijo zatočišče tudi otrokom privatnikov. AFŽ je organizirala šiviljski tečaj za zadržnice.

Zastopnik zadržja iz Dolenje vsi Franc Vidmar je govoril, da so sklenili zmanjšati ohišnice, ker je delo na zadržni zemlji zaostajalo.

POMOČ JA IN MEZIŠKIH RUDARJEV ZADRUŽNIKOM

V Holmcu, slovenjegraškem okraju, se je zadržja razvila iz zadržne ekonomije. Njen delegat Franc Zdravec je poročal, da so na pobudo partijske organizacije uvedli norme. Uspeh je bil, da so pravočasno opravili kmetijske dela. Zadržja je tudi uživala veliko pomoč pripadnikov JA, ki so opravili 1200 ur prostovoljnega dela. Pomagali pa so jim tudi meziški rudari.

V Udnem Borštu deluje zadržja, ki šteje precej zadržnic s številnimi otroki. Delegatka zadržja Alojzija Lukanc je povedala, da so zadržnice lani opravile mnogo manj storilnih dni, ker so se morale posvečati negi in vzgoji otrok. Da bodo razbremenili matere-zadržnice, bodo ustanovili dom igre in dela za 50 otrok in otroški vrtec.

Delegat znane zadržje v Gabrovici, ki je bila prva v Sloveniji, Andrej Ivančič je opisal šestletne izkušnje nase najstarejše zadržje. Zadržje so obiskovali številni kmetje od blizu in daleč. Obisk kmetov iz sežanskega okraja je neposredno vplival, da so ustanovili štiri zadržje. Naposled je delegat poročal o tekmovalstvu, ki so ga napovedali zadržje v Kubetu, Gornji Branici in Truski.

LITIJSKI PREDILCI SO NASTOPILO NOVO LETO Z NOVIMI OBVEZNOSTMI

Ob začetku novega planskega leta so imeli litijski predilničarji manifestativno zborovanje, ki se ga je med drugimi udeležil tudi podpredsednik vlade LRS tov. Marijan Brecej.

Prva se je predvsem v začetku preteklega leta borila z velikimi težavami, s posledicami gospodarske blokade in informbirojevskih držav. Toda z ugotovitvijo delovne discipline in boljšo organizacijo dela je kolektiv izpolnil letni plan pred rokom. Na zborovanju so razglasili 165 udnarikov, 121 nameščenec pa so nagradili. Minister dr. Brecej je razen splošnih uspehov naše industrije v tretjem letu petletke poudaril tudi velike uspehe litijskih predilničarjev. Zastopniki litijskih predilničarjev so potem tov. ministru obljubili, da bodo tudi leta 1950 izpolnili plan pred rokom in izdelovali še boljše prejo kot doslej. Na zborovanju so govorili tudi številni zastopniki partijskih komitejev, ljudskih odborov in množičnih organizacij, ki so med drugim čestitali delovnemu kolektivu za dosežene uspehe v preteklem planskem letu.

Ob koncu zborovanja so sprejeli resolucijo Centralnemu komiteju KPS, v kateri obojajo informbirojevsko gonjo proti naši državi in obljubljajo, da bodo v četrtem letu petletke še z boljšim delom odgovarjali na vsa obrekovanja.

Tudi v Zagorju imajo udarnike, ki delajo za drugo petletko

Po dolgotrajnem in skrbnem statističnem delu so na rudniku Zagorje ugotovili, da imajo 19 junakov dela, ki delajo še za drugo petletko.

Pred vsemi prednjači št. 217 v Podstrani. Na tej številki delajo že za februar 1953 18 kratna udarnika Jože Črtnik in Vinko Garantini ter 12 kratni udarnik Jože Jazbinšek.

Za oktober 1952 delata na številki 149 v Kotredežu 8 kratna udarnika Jože Urbančič in Anton Lužar.

Za julij 1952 delata 6 kratna udarnika Franc Roglič in Jože Janež ter 5 kratna udarnika Franc Paul in Ivan Bašič. Ti tovariši delajo na št. 50 v Kisovcu.

Za maj 1952 delata na št. 28 v Kisovcu 12 kratni udarnik Ferdo Burkelje in 11 kratni udarnik Ciril Mikelj. V Drnovski mladinski brigadi št. 223 v Podstrani delata za april 1952 10 kratni udarnik Franc Drnovšek in 7 kratni udarnik Franc Polc.

Za januar 1952 dela 6 udnarikov v Kisovcu, in sicer na št. 31 6 kratna udarnika Ivan Rozina in Ivan Klopčič ter 3 kratni udarnik Franc Klopčič; na št. 35 pa delajo 6 kratni udarnik Anton Klemen, 5 kratni udarnik Pavel Obreza ter 4 kratni udarnik Jože Kuderman.

V Kotredežu delata na št. 143 za avgust 1951 6 kratni udarnik Felika Stancer in 5 kratni udarnik A. Rozina.

Za julij 1950 delajo na št. 12 v Kisovcu 4 kratni udarniki Viljem Drnovšek, Jože Jermen in Tomaž Jerman.

Rudarski kolektiv rudnika Zagorje je lahko ponosen na svoje junake dela. I. Homšek.

V Plevljah je začela obratovati nova elektrarna

Prejšnji teden je začela v Plevljah v Črni gori obratovati nova kalorična elektrarna. Gradbena in montažna dela so opravili delavci dveh domačih podjetij. Ker je gradbenemu podjetju zelo primanjlovalo delovnih moči, so mu priskočili na pomoč frontovci, ki so bili stalno zaposleni v brigadah po dva meseca. Frontovci so prispevali še pred začetkom montažnih del 150 tisoč prostovoljnih delovnih ur.

Montažna dela so se začela 2. oktobra, 28. decembra pa so jih že končali. Delajo se le 10.525 ur, medtem ko so računali, da bo treba 35.060 ur.

Nova elektrarna je doslej največja kalorična centrala v Črni gori. Ima velik pomen, ker bo omogočila hitrejši razvoj industrializacije in zlasti delo v velikih rudnikih v Suplji Steni.

Nova, cenejša mešanica premoga za plin

Mnoga podjetja imajo težave pri nabavi premoga, ki bi najbolje ustrežal tovarniškim napravam za pridobivanje generatorskega plina. Razumljivo je, da glede na kvaliteto premoga naši premogovniki ne morejo vedno zadovoljiti posameznih podjetij. Zato so podjetja prisiljena, da s pridom nadomestijo boljši premog s slabšim.

V tovarni emaljirane posode v Celju so uporabljali premog-grahovec iz zasavskih premogovnikov, vendar so imeli stalno težave z redno nabavo. To je napotilo Grmadnika, pomočnika tehničnega vodje, da je začel delati poskuse z različnimi mešanici premoga. Ugotovil je, da mešanica grahovca in velenjskega lignita v razmerju 1:4 daje plin, ki po kurilni vrednosti ne zaostaja mnogo za prejšnjim, je pa 27% cenejši. Na ta način na leto prihranijo nad 9 milijonov dinarjev.

20 oceanskih ladij v reški luki v enem dnevu

Promet v reški luki je silno narasel in še vedno narašča vzporedno z mehanizacijo pristaniškega dela in podaljševanjem operativne obale.

Zadnje čase je na dan okrog 20 oceanskih ladij v luki. Na novega leta dan je bilo v luki 22 ladij, v ponedeljek pa je opravljalo pristaniške operacije 20 velikih oceanskih parnikov in motornih ladij. Med drugimi ladjami so bile zadržane naslednje: italijanski »Granhill« in »Triton Malis«, angleška »Charles Dickens«, grška »Theektor« in norveška »Rjornhaug«.

Kakšne plane za letošnje leto so si naredile frontne organizacije v okraju Ljubljana-okolica

Večina frontnih organizacij v okraju Ljubljana-okolica je sestavila delovne plane za leto 1950 na podlagi »sestranske analize političnih, gospodarskih in kulturnih prilik svojega okraja. Osnovne frontne organizacije so hkrati izkoristile dobre in slabe izkušnje lanskoletnega plana, tako da so vnesli v letošnje plane konkretno vsebino in usmerili dejavnost Fronte predvsem na tiste sektorje, kjer so se do sedaj pokazali slabši uspehi.

Plan dela za leto 1950 je med drugimi zelo dobro sestavil vaški odbor OF Brezovica pri Ljubljani. Poseben poudarek so dali organizacijskim nalogam in politično-ideološkemu delu ter konkretno določili letošnje naloge. Tako bodo med drugim dvignili članstvo Fronte za 10%, redno pobirali članarino, imeli 14dnevne seje sekretariata, pošiljali na OO OF redna statistična poročila, vodili točno evidenco o članstvu in skrbeli za povezovalno med množičnimi organizacijami. Fronta bo nudila vso pomoč izobraževalnemu tečaju in pozivila agitacijo za nove tečajnike. V frontnem planu so predvideli dvig tečajnikov od 15 na 25. Po končanem izobraževalnem tečaju bodo uvedli reden 14dnevni množični študij. V letošnjem letu bodo dvignili tudi aktivnost KUD »Marijan Borštnar« in povečali knjižnico za 30 novih knjig.

Med važnejše gospodarske naloge so letos frontovci v Brezovici planirali graditev lastne stavbe za krajevna gospodarska podjetja, ki bodo do konca leta dograjena v surovem stanju. Uredili bodo pionirske igrišče do 1. maja, na združni ekonomiji pa bodo napravili 500 prostovoljnih delovnih ur. Letošnje leto bodo začeli izvajati tudi priprave za organizacijo kmetijske obdelovalne zadržje. Zveza borcev NOV bo postavila spomenik padlim borcem, gasilci pa bodo obnovili stol gasilske doma in napravili agregat. Vse množične organizacije bodo napravile v letošnjem letu 6000 prostovoljnih delovnih ur, od tega LMS 1500, AFŽ 500, ZB NOV 2000.

Krajevni odbor Fronte v Pirničah je pri izpolnjevanju nalog lanskoletnega plana dosegel slabše uspehe, dasi so v vsi ustanovili KOZ, kar ni bilo planirano. Delo frontnega odbora je bilo v preteklem letu pasivno po krivdi nekaterih odborov, ki so bili premalo aktivni. Letošnji plan je zato mnogo bolj konkreten in je predvsem planirana aktivnost Fronte na tistih sektorjih, kjer so se pokazali najslabši uspehi. Letošnje leto bodo gledali za redno organizacijo vseh sestankov, kjer bodo obravnavali politične probleme in dvignili število članstva najmanj na 90%. Študij po predvidenem planu bo v zimskih mesecih dvakrat tedensko, v poletnih pa enkrat tedensko. Fronta bo v okviru KOZ organizirala več množičnih izletov po republikah. Ker se je doslej pokazalo, da vaški odbor OF ni kos vsem organizacijskim nalogam, bodo osnovali pet pododborov OF, ki bodo v trdni povezavi s sekretariatom. Sekretariat bo imel mesečne seje, pododbori pa štirinajstnevne.

Sprememba uredbe o delavsko-nameščenskih restavracijah

Med dosedanjim razvojem delavsko-nameščenskih restavracij se je pokazala potreba po nekaterih organizacijskih spremembah. Zato je zvezna vlada izdala uredbo o spremembi in dopolnitvi uredbe o ustanavljanju delavsko-nameščenskih restavracij in uprav za družbeno prehrano.

Novi predpisi določajo, da so podjetja, ustanove in ljudski odbori, ki ustanavljajo delavsko-nameščenske restavracije, dolžni zagotoviti iz svojih sredstev opremo in inventar (osnovna sredstva), pa tudi primerne prostore, da bi restavracija mogla pravilno in sodobno poslovati. Prav tako so dolžni restavraciji med njenim nadaljnjim poslovanjem zagotoviti sredstva za večja popravila inventarja in prostorov ter za amortizacijo osnovnih sredstev, če je to predpisano.

Vsi drugi poslovni stroški restavracije, n. pr. nakup živil, plače osebja, nakup drobnega inventarja, najemnine in manjša popravila pa mora

Pomembna konferenca za povečanje storilnosti v tekstilni industriji

Včeraj so v Ljubljani zborovali predstavniki vseh kolektivov tekstilne industrije v ljubljanski oblasti. Uvodni referat je imel predsednik republiškega odbora Zveze tekstilnih delavcev tov. Vinko Bida, ki je kritično analiziral dosedanje delo in ugotovil glavne naloge za povečanje proizvodnje letos. Po referatu tov. predsednika se je razvila zelo živahna diskusija, v kateri so zastopniki sindikalnih in partijskih organizacij, uprav in tehničnih vodstev podjetij diskutirali o vseh perečih problemih v zvezi s povečanjem storilnosti. Med konferenco je prihitelo v Ljubljano več delegacij delovnih kolektivov, ki so prinesle pozdrave in poročila o rezultatih tekmovalstva v čast konferenci.

Konferenca je pregledala vse dosedanje delo in prinesla važne sklepe za povečanje storilnosti.

Najvažnejša planska gospodarska naloga KO OF Pirničar bo letos organizacijska utrditve KOZ in pritegnitev novih članov v zadržje. Frontovci bodo pri gradnji zadržnega doma in gospodarskih poslopij KOZ napravili 12.000 prostovoljnih delovnih ur, kar znaša povprečno 20 ur na posameznika. Fronta bo s pomočjo množičnih organizacij uredila otroško igrišče.

Frontovci v Medvodah so lanske leto v glavnem izpolnili vse naloge, ki so si jih dali v planu. Med drugim so ustanovili tudi KOZ, v katero se je vključilo 25 članov kmetijskih družin. Lansko leto so ustanovili tudi industrijske ekonomije. Seje odbora so bile redno dvakrat mesečno in so se jih udeležili vsi odborniki. Seje vaških odborov pa so bile zlasti po hrbovskih vaseh neradne, pri čemer je krivda delno v premajhni aktivnosti odborov.

Letošnje leto bodo v območju KO OF Medvode organizirali po vaseh pododbore OF in dvignili članstvo na najmanj 95%. Vsake tri mesece bodo imeli množične sestanke, na katerih bodo govorili o zunanem in notranjepolitičnem položaju. Odbor osnovne organizacije bo organiziral študij, katerega se bo udeležilo 300 članov OF. Fronta bo organizirala množične izlete po Sloveniji in v bratske republike. Posebno skrb bodo posvetili sodelovanju z množičnimi organizacijami. Vse leto bodo vodili dnevnik dela ter pošiljali redna mesečna poročila na OO OF.

Fronta na območju KO OF Medvode bo letos sodelovala pri organiziranju dveh do treh KOZ, skrbela za dokončno zgraditev zadržnega doma, obnovo fiskulturnega doma, pričetek gradnje doma ZB in sindikatov ter postavitev spomenika padlim borcem v Preski, za ureditev parka. Letos bodo uredili otroško igrišče, restavracijo in DID. Ustanovili bodo tudi krajevne obrtne delavnice, in sicer kolarsko, kovaško, mehanično in mizarško. Fronta bo nudila vso pomoč pri napeljavi električnega omrežja v hrbovske predele. Pri vseh teh akcijah bodo napravili frontovci najmanj 60.000 delovnih ur, kar znaša povprečno 30 ur na člana Fronte.

Zgorajni primeri sprejemanja planov osnovnih frontnih organizacij za leto 1950 kažejo, da so frontne organizacije v okraju Ljubljana-okolica dobro razumele naloge, ki stoje v izgradnji socializma pred našimi vasi. Vendar so nekatere frontne organizacije pokazale malomaren odnos do sestavljanja plana, niti niso sestavljenih planov prediskutirale s člani organizacije. Izrazit primer takega nepravilnega odnosa je frontni odbor v Skrljatih. Plan dela OF v Skrljatih za leto 1950 obsega samo naslednje stavke: Organizacija OF bo delala pri elektrifikaciji naselja, popravila vaško cesto, postavila stavbo za mlatnico, in uredila vaški vodnjak. Plan OF v Skrljatih ne obsega niti političnih niti organizacijskih, kulturnih in drugih nalog Fronte. Tak primer je nedvomno dokaz, da odbor OF v Skrljatih ni resno pristopil k nalogam, ki jih zahteva izgradnja socializma in vseh sektorjih udeleževanja.

plačati restavracija s sredstvi iz prodajne cene.

Nova uredba ima velik pomen za izboljšanje poslovanja delavsko-nameščenskih restavracij. Doslej so mnoge restavracije poslovale z izgubo. Marsikje so preplačevali osebje ali pa so zaposlovali preveč ljudi, ki so jih namestila podjetja ali ustanove kot voditelji restavracije. Zaradi takšnega poslovanja so režijski stroški stalno naraščali in preobremenjevali proračun podjetja ali ustanove. Spočetka je bila potrebna pomoč države restavracijam. Zdaj pa se je večina restavracij prav zaradi te pomoči razvila v podjetja, ki so sposobna samostojno poslovati. Zato pomeni določba, da se morajo režijski stroški kriti s prodajno ceno za storitve, ukrep za nadaljnjo utrditve poslovanja restavracij.

Poslej bodo abonenti čutili še bolj dolžnost, da posvetijo mnogo več pozornosti družbenemu nadzorstvu nad poslovanjem restavracij. S tem bodo precej pripomogli, da se poslovanje restavracij kar najbolj izboljša.

Letne dopuste delavcev in nameščenec je treba planirati že v tem mesecu

Po novi odredbi zvezne vlade morajo voditelji podjetij, ustanov, uradov in organizacij za vsako koledarsko leto izdelati plan letnih dopustov za delavce in nameščenca.

V planu je treba določiti čas in razporeditev letnega dopusta za slehernega delavca in nameščenca. Pri sestavljanju plana morajo voditelji zlasti sindikalno organizacijo. Odstopnik dopustnikov v posameznih mesecih in za posamezna podjetja, urade ali ustanove predpišejo pristojni (resorni) ministri. Ko je plan sestavljen, ga ni mogoče poljubno spreminjati; spreminjati ga smejo samo z odločbo voditelja, ki ga je izdal, če je sprememba koristna za uspešnejšo izpolnitev nalog.

Pomemben je predpis, da je treba plan dopustov sestaviti že pred začetkom vsakega koledarskega leta, za letos pa najpозnejše do konca tega meseca.

Neodvisni laburistični poslanec Conny Zilliacus obsoja hladno vojno Sovjetske zveze proti Jugoslaviji

London, 8. jan. Na letni skupščini študentskega združenja OZN je neodvisni laburistični poslanec Conny Zilliacus žigal politiko Sovjetske zveze do Jugoslavije kot »usodno napako«.

Zilliacus se je dotaknil nedavnega napada moskovske »Pravde« in organa Informburoja. »Za trajni mir in ljudsko demokracijo«. Ob časopisa sta ga namreč napadla kot »vojnega hujskača« in imperialističnega agenta. Zilliacus je dejal, da je tako stališče moskovske »Pravde« in organa Informburoja enako ameriškemu farizejskemu militarizmu.

Po Zilliacusovemu mnenju sta ZDA in Sovjetska zveza, ki vodita politiko vesele, danes na napačni poti in obe državi sta »žrtvi mentalitete ravnotežja sil«, kar je privedlo do tega, da je danes svet razdeljen na dva nasprotna oborožena bloka. Politiko sovjetskega bloka do Jugoslavije

je Zilliacus označil kot »taktično ofenzivo v okviru defenzive«, politiko ZDA na drugi strani pa je imenoval ekspanzionizem in tekmo v oboroževanju. Pri takem položaju imajo po Zilliacusovih besedah zahtodni socialisti nalogo, da razmišljajo in odkrito povedo, kaj mislijo. Glede na to, da prva in druga politika — sovjetska hladna vojna proti Jugoslaviji in ameriški ekspanzionizem — pomenita nevarnost za svetovni mir, meni Zilliacus, da je v taki situaciji dolžnost socialistov, da branijo stvar delavskega razreda in socializma za vsako ceno.

Poudarjajoč, da je treba danes odkrito povedati, da pomeni sovjetska politika do Jugoslavije usodno napako, je Zilliacus izrazil mnenje, da bi prišlo v primeru, če bi blok Kominterne zrušil jugoslovansko notranjo ureditev in postavil marionetno vlado v Jugoslaviji, do dolgega trenja in prelivanja krvi, svet pa bi bil

pahnjen v tretjo svetovno vojno. Na drugi strani pa bi bil, je poudaril Zilliacus, če bi blok Kominterne navezal normalne gospodarske in diplomatske odnose z Jugoslavijo in priznal komunistični vladi pravico, da zavzame svoje stališče glede na odgovornost do lastnega ljudstva, pri tisk angloameriških protikomunističnih intervencionistov in vojnih hujskačev nad zahodnimi narodi oslabljen, ker bi se pokazala na ta način lažnivost argumenta, češ da komunizem terja lojalnost do druge tuje sile.

Britanska zunanja politika, je zaključil Zilliacus, mora biti politika prijateljstva in sodelovanja s Sovjetsko zvezo in njenimi pristaji, z Jugoslavijo ter ZDA na temelju obveznosti in določb Ustanovne listine Združenih narodov ter brez kakršnih koli vojaških obveznosti do ZDA ali Sovjetske zveze.

Pred konferenco britanskih dominionov v Colombu

London, 8. januarja. V ponedeljek se bo začela v Colombu konferenca zunanjih ministrov držav Britanske skupnosti narodov. Prvikrat v zgodovini Britanskega imperija bo ta konferenca izven britanske metropole, v glavnem mestu Ceylona. Otok Ceylon, ki je bil še pred nekaj leti le kronska kolonija Njegovega veličanstva, je prejel po vojni iz rok angleških laburistov status dominiona. Ceylon, ki meri 65.000 kvadratnih kilometrov in šteje okoli 7 milijonov prebivalcev, je sicer formalno neodvisna država, toda v vojaških in finančnih vprašanjih odvisna od angleške metropole. Prav podelitev dominionskega statusa Ceylonu dokazuje, kako je danes obstoj Britanskega imperija odvisen od vseh tudi tako imenovanih nebelih dominionov.

Po poročilih londonskih listov bodo na dnevnem redu konference v Colombu naslednja vprašanja: 1. mirovna pogodba z Japonsko, 2. položaj na Kitajskem, 3. položaj v Jugovzhod-

ni Aziji, 4. splošni mednarodni položaj in 5. položaj v Evropi ter odnosi Britanske skupnosti narodov do Zapadne Evrope ter Organizacije za evropski gospodarski obnovo (OECE). Na dnevnem redu so torej predvsem problemi Azije. Pomen azijskega kontinenta za anglosaško politiko dokumentira med drugim tudi bližnja konferenca ameriških diplomatskih predstavnikov v deželah Jugovzhodne Azije v Bangkoku, ki se je bo udeležil tudi poseben odposlanec Bele hiše, ambasador Philip Jessup. Ta je dal v Tokiu izjavo, v kateri je ponovil staro ameriško tezo o politiki odprtih vrat na Kitajskem.

Kakor znano, se je začela angleška in ameriška politika v vprašanju Kitajske razhajati. Medtem ko n. pr. angleški listi na splošno priznavajo praktične koristi priznanja vlade Mao Ce Tunga in poudarjajo, kot n. pr. »Daily Express« ter »Daily Mail«, da je angleška vlada v tem vprašanju pokazala soliden realizem, pa poudar-

jajo ameriški listi Achesonovo izjavo, da je Anglija prezgodaj priznala Mao Ce Tunga, Londonski »Times« piše v tej zvezi, da so Achesonovo izjavo diktilirali ameriški notranji razlogi in da mora Anglija čuvati svoje posebne interese na Daljnem vzhodu.

Komentarji angleških listov

V zvezi s konferenco ministrov za zunanje zadeve držav Britanske skupnosti narodov v Colombu pišejo britanski listi, da je najvažnejša naloga konference blokirati širjenje komunizma v Jugovzhodni Aziji.

List »Observer«, ki je mišljenja, da preživlja Azija letos najhujšo krizo v svoji zgodovini, poziva Britansko skupnost narodov, naj takoj izdela načrt in zaustavi komunizem na kitajskih mejah.

List »Sunday Times« se zavzema za investicije britanskega in ameriškega kapitala v Aziji in za tesnejše medsebojne odnose držav Britanskega imperija v pogledu gospodarske in strateške politike na Daljnem vzhodu. — Diplomatski dopisnik »Sunday Times« je mišljenja, da bo konferenca v Colombu skušala zgraditi novo politiko Britanske skupnosti narodov.

Casopis laburistične stranke »People« pa gre še dalje in predvideva, da bodo na konferenci v Colombu revidirali tudi trgovske odnose med državami Britanske skupnosti narodov, odnose, ki so bili fiksirani na konferenci v Ottawi, kjer so uvedli sistem imperialnih preferenc zaradi zaščite britanske trgovine.

Pri demonstracijah v Kalkuti je bilo aretiranih 54 ljudi

Kalkuta, 8. jan. Agencija France Presse poroča: Indijska policija je napadla demonstrante v Kalkuti in uporabila proti njim solzilni plin. Demonstracije so organizirali napredni indijski sindikati, ki zahtevajo, naj oblasti izpuste 600 članov Komunistične partije. Ti priporniki so razglasili v zaporih gladovno stavko, ki traja že več kot 20 dni. Policija je aretirala 54 ljudi.

Vprašanje kitajskega predstavnika v OZN bo po izjavi Trigve Lieja rešil Varnostni svet

New York, 8. jan. Generalni sekretar OZN Trigve Lie je izjavil na tiskovni konferenci, da bo moral Varnostni svet odločiti, ali bo lahko še predstavnik Kuomintangske vlade sodeloval v Varnostnem svetu in ostalih organizacijah ZN. Dodal je, da smatra, da bo Varnostni svet kljub težavam vendar kmalu rešil to vprašanje. Varnostni svet, je izjavil Trigve Lie, je kompetenten, da reši to vprašanje. Na vprašanje novinarjev, ali bo tako imenovana Mala skupščina tretirala pritožbo kuomintangskega delegata in da li bo predstavnik kuomintangske vlade sodeloval v tej skupščini, je Trigve Lie izjavil, da to zavisi od Varnostnega sveta, katerega

odločba je obvezna za vse organe Združenih narodov, pa tudi za »Malo skupščino«.

Potem ko je sporočil predstavnikom tiska, da je Ekonomska komisija organizacije ZN za Bližnji vzhod pripravila poročila o ekonomskem položaju na Bližnjem vzhodu, je Trigve Lie izjavil, da pripisuje tamu poročilu velik pomen. Na koncu je podrdal, da se nada, da bodo ugotovitve Ekonomske komisije OZN pripomogle ne samo rešiti vprašanje palestinskih beguncev, ampak tudi pripomogle k izboljšanju ekonomskega položaja na Bližnjem vzhodu. (Tanjug.)

Britanska vlada bo še nadalje podpirala birmansko vlado

London, 8. jan. Kakor poroča radijska postaja London, je sklenila britanska vlada ustaviti finančna jamstva Birmanski petrolejski družbi zaradi sedanjega stanja v Birmi. Iz objave iz Londona je razvidno, da ustavlja britanska vlada finančno jamstvo petrolejski družbi zaradi tega, ker smatra sedanje stanje v Birmi za neustanovitno. V objavi so dodali, da proučuje sedaj Britanija skupno z drugimi vladami držav britanske skupnosti narodov vprašanje pomoči birmanski vladi na nek drug način.

Vietnamska osvobodilna vojska osvobodila več krajev severno od Hanoja

Hanoi, 8. jan. (Tanjug.) V poročilu vietnamskega radia o vojaških operacijah v Severnem Vietnamu je rečeno, da so v preteklem mesecu vietnamske osvobodilne sile izvedle uspešno čiščenje ozemlja francoskih čet severovzhodno od Hanoja. Med borbo je prešlo okrog 100 francoskih vojakov z orožjem in strelivom k vietnamski osvobodilni vojski.

Poročila ZN o nakladi listov v svetu Največ listov izhaja v ZDA, najmanj pa v Indiji

London, 8. jan. (Tanjug.) Statistični urad Združenih narodov je objavil — kakor poroča agencija France Presse, letno statistično poročilo o številu časopisov in njihovo naklado o posameznih državah. Po teh podatkih so po številu časopisov na prvem mestu ZDA s 1081 dnevnikom v skupni nakladi 52.300.000 izvodov, na drugo mesto pride ZSSR z naklado 31.000.000 izvodov, za

RAZVOJ IZOBRAŽEVALNIH TEČAJEV v soboškem okraju

Izobraževalnih tečajev v soboškem okraju še ni toliko, kolikor zahteva socialna struktura okraja in kakršne so njegove gospod. potrebe. Tam, kjer so vaše celice na svojih sestankih reševale vprašanje izobrazbe svojih vaščanov, tamkaj so organizirani številčno in organizacijsko močni tečajji. Lep primer je delo celice v Križevcih, Zvenavljah, Prosenjakovcih in še nekaterih, ki so vključile v tečaj sorazmerno veliko število ljudi ter so predavanja v teh tečajjih začela že v mesecu novembru. Izredno sposobnost je pokazala celica v Beltincih, ki je s pomočjo množičnih organizacij in prosvetnih delavcev organizirala močan tečaj. V tem tečaju se vrši sedaj pouk trikrat tedensko, da se nadoknadi zamujen čas v mesecu novembru. Četrtdan ima ta tečaj pouk tudi za gospodinj. Prav Beltinci so lep primer, kako je treba popraviti začetne napake. Temu primeru bi lahko sledile ostale vasi, ki še nimajo tečaja.

Tečajji so tudi sredstvo, da se poživijo delo množičnih organizacij na vasi, konkretno, množične organizacije dobijo naloge in v rešitvi teh nalog se preizkusijo njihova organizacijska in mobilizacijska sposobnost. Pravilno je postopala celica v Križevcih, ki je na ta način dosegla, da je organizacija LMS vključila v tečaj svojih 20 članov, AFZ 13, OF, KLO, KZ in gasilci 9 članov in sama celica vse člane, tako da je tečaj imel takoj v začetku 50 ljudi.

Organizacija LMS je bila zelo aktivna v Krogu, Adrijancih, na Melincih, Izakovcih in še nekaterih vaseh, toda okrajno vodstvo LMS, ki je v mesecu novembru ostalo brez člana agitpropa, je prenehalo s delom v ostalih krajih. V Adrijancih je n. pr. organizacija LMS napovedala tekmovalno vsemu okraju, oziroma, kateri okraj bo vključil odstotno

Dr. Maks Samec

Kako so naši kemiki rešili vprašanje opremenitve jugoslovanskih premogov

Dandanes, ko naša država gradi svoje koksarne, se želimo javno spomniti kemikov, ki so že pred izbruhom druge svetovne vojne sodelovali pri raziskovanju naših premogov ter s svojim trudom pomagali tudi koksni problem rešiti do prvih ugodnih rezultatov.

Ob času, ko smo pričeli s študijami jugoslovanskih premogov, je stalo v ospredju svetovnega interesa vprašanje tekočih goriv. Zlasti države, ki so uvažale nafto in njene proizvode, so se z vsemi močmi trudile dobiti iz razpoložljivih surovin te danes nepogrešljive tvarine. Precej uspeha je imela destilacija gotovih premogov pri srednje visokih temperaturah, postopek, ki je strokovnjakom znan pod terminom tiljanje ali »šelovanje«.

Pri prvih naših preiskavah smo skušali ugotoviti, koliko tekočih frakcij je sploh mogoče dobiti iz naših premogov, koliko bitumena ti premogi vsebujejo in kakšen je ta bitumen. Ob sodelovanju umrlega J. Maidela smo našli, da dajejo premogi Slovenije — na te smo takrat omejili delo — le malo tekočih destilatov in da njihova količina v najbolj ugodnih primerih ravno dosega mejo, ki je takrat veljala kot meja rentabilnosti. Zelo obsežne preiskave o kakovosti tekočih in plinastih destilacijah proizvodov, pri katerih so sodelovali K. Karalvan, J. Petrič, B. Popovič in A. Zilberkrein, so nas poučile, da katranske frakcije ne bi dosegale primerne tržne cene in da je količina parafina, ki je najpomembnejši med trdnimi destilacijskimi proizvodi, zelo majhna. Dobljeni koksni ostanki, kvečjemu nekoliko sesedrani, toda vedno zelo drobitlivi in predvsem zelo bogati pepela. Mineralne komponente teh premogov, katerih podrobnosti smo posnemali iz analiz L. Guzelja in J. Kavčiča, so povedali tako trdno povezane s premogovno substanco, da je bilo mogoče z izplakovanjem, plavljenjem in usedejanjem odstraniti le nezmaten del.

V vsem problem tiljanja naših premogov ni kazal zadovoljive rentabilnosti in ta je bila tedaj odločilni faktor.

LETOS BODO NA VRANSKEM POLJU V DALMACIJI PRIDOBILI 3000 HEKTAROV ZEMLJE

Med Benkocem in Biogradom na moru v severni Dalmaciji je nad 3000 ha rodovitne zemlje, ki pa je stalno ogrožajo poplave jeseni in pomlad. Zato so do sedaj zemljo slabo izkoriščali. Kjer bi mogli sicer urediti najrodovitejše vrtove, vinograde in sadovnjake, so pridelovali kurozo in na slabih pašnikih pasli živino. Prostrano polje je bilo močvirno, zato so bila na njem velika legla komarjev. Malarija je zahtevala mnogo žrtev.

Po osvoboditvi so se začela melioracijska dela, da spremeni Vrasko, Polčko in Nedinsko polje v rodovitne njive, vinograde in vrtove ter asanirajo naselja. Ko bodo končali sedanja dela, bodo

zavarovali pred poplavami 1600 ha zemlje, izboljšali pa bodo 2000 ha zemljišč, kjer se bo proizvodnja zelo povečala. Letos bodo končali glavna dela na Vraskem in Polčkem polju. V začetku lanskega leta so ekopali 1057 m predora za odtok vode ekovi hrib med Polčkim in Vraskim poljem. Nadalje so končali približno tretjino dela pri kopanju prekopa med tema poljema. Prekop bo devet kilometrov dolg. Po njem se bo voda odtekala v Vrasko jezero, tako da se bo gladina precej zvišala. Da bi pa zaradi tega ne nastajale poplave, razširjajo prekop Prosiško, ki veže Vrasko jezero z morjem.

Tako so dobili zvezo med drugim tudi do velikega kamoloma na drugem bregu. Končali so številna pripravljiva dela, med nje spada tudi zgraditev elektrarne, ki daje električni tok za dela ob jezeru. Lani so bili meliorirali Ulejnjsko polje, ki je del ekadrske kotline. Na njem so naseli vzdolž reke Bokane 5,5 km dolg nasip in zavarovali pred poplavami nad 400 ha zemlje.

Lani so pri osuševanju Skadrskega jezera opravili 1.200.000 delovnih ur v vrednosti 88 milijonov dinarjev. Letočinja glavna dela pri melioraciji Skadrskega jezera so med drugim: podaljšanje nasipa ob Morači do Bijelega polja, nasipavanje nasipov na jezeru itd.

Uspešno so izpolnili prve planske naloge pri melioraciji Skadrskega jezera

Podjetje za osuševanje Skadrskega jezera in melioracijska dela je uspešno izpolnilo lanske planske naloge. Na posameznih področjih so planske naloge izpolnili že pred decembrom.

Med najpomembnejša dela je treba prišteti zgraditev rečnega nasipa ob Morači. Z njim so zavarovali pred poplavami 550 ha zemlje. Na nasipu bodo položili železniški tir za progo med Barom in Titogradom. Se vojni delovni uspeh je zgraditev velikega mostu čez Moračo.

Primer tečaja v Izakovcih je vreden pohvale. Tečaj je sicer, zaradi pomanjkanja predavateljev, nekoliko pozneje organiziran, vendar šteje 59 članov in je danes poleg Cepincev najmočnejši tečaj v okraju. V Gančanih je leta zadeva, kakor je bila v Izakovcih, toda tamkaj bi si morali pomagati s predavatelji iz sosednjih Beltincev. Pohvaliti je sindikalno podružnico prosvetnih delavcev na tem sektorju, ki je sklenila, da bo do konca lanskega leta 1949-50 ustanovila v vseh vaseh, kjer je šola, izobraževalno društvo in potem tudi tečaj. To se je pokazalo na Melincih, kjer so ob priliki ustanovitve društva ustanovili tudi izobraževalni tečaj, ki šteje 47 članov. Prosvetni delavci v okolici šolskega upraviteljstva v Bodoncih so tudi pravilno stopovali in njihovo delo je rodilo uspeh. V začetku dela so se pojavile težave. Vas Strukovci ni prijavila nobenega tečajnika za tečaj v Bodoncih, a Vadarci so prijavili le nekaj mladincev. Danes imajo Vadarci svoj tečaj, a v Štrukovcih, kjer je učiteljica šla od hiše do hiše in prepričevala ljudi o potrebi tečaja, so ustanovili tečaj, ki šteje 40 tečajnikov. Ta tečaj bo treba izkoristiti za ustanovitev izobraževalnega društva.

V ostalih krajih, ki imajo KOZ, kot so n. pr. Tešanovci, Puconci, Moravci in Sebeborci, ni izobraževalnih tečajev. Veliko več iniciative in dela so pokazali člani KOZ v Gornjih Petrovcih, kjer imajo tečaj.

V drugi polovici decembra je ustanovljen tečaj v Trdkovi, dalje v Vidoncih, Mačkovcih, Martjancih in Kramaricah. Tečajev še ni v Rogoševcih, Serdici, Kuzmi, Slavecih, Krupivcih, Pečarovičih, Moščancih, Kančevcih, Fokovcih, Puconcih, Predahovcih in Brezovcih.

N. pr. Tešanovci, Puconci, Moravci in Sebeborci, ni izobraževalnih tečajev. Veliko več iniciative in dela so pokazali člani KOZ v Gornjih Petrovcih, kjer imajo tečaj.

V drugi polovici decembra je ustanovljen tečaj v Trdkovi, dalje v Vidoncih, Mačkovcih, Martjancih in Kramaricah. Tečajev še ni v Rogoševcih, Serdici, Kuzmi, Slavecih, Krupivcih, Pečarovičih, Moščancih, Kančevcih, Fokovcih, Puconcih, Predahovcih in Brezovcih.

N. pr. Tešanovci, Puconci, Moravci in Sebeborci, ni izobraževalnih tečajev. Veliko več iniciative in dela so pokazali člani KOZ v Gornjih Petrovcih, kjer imajo tečaj.

V drugi polovici decembra je ustanovljen tečaj v Trdkovi, dalje v Vidoncih, Mačkovcih, Martjancih in Kramaricah. Tečajev še ni v Rogoševcih, Serdici, Kuzmi, Slavecih, Krupivcih, Pečarovičih, Moščancih, Kančevcih, Fokovcih, Puconcih, Predahovcih in Brezovcih.

Iz Celja...

Vprašanje otroških ustanov v Celju letos ne sme ostati nerešeno

Ze mnogo smo govorili in govorimo tudi danes o važnosti in potrebi ustanavljanja otroških ustanov in v zvezi s tem tudi o vključevanju ženske delovne sile v proizvodnjo. Toda v Celju je bilo glede tega malo uresničena. Ze takrat, ko je izšla prva uredba o ustanavljanju otroških ustanov, so o tem razpravljali vsi odgovorni forumi, delali sklepe, pisali odredbe itd. Kljub vsemu pa imamo danes v Celju samo tri otroške ustanove, v katerih je le neznatno število otrok. Po statističnih poročilih vidimo, da je na področju MLO Celje še okrog tisoč žena, ki se v delo ne morejo vključiti...

opravila. Uprava in sindikalna organizacija podjetja pa se bosta morali letos resneje zavzeti za dograditev jasi v sodelovanju z ostalimi podjetji in množičnimi organizacijami.

Lepe in dobro urejene terenske jasi pa so v Celju pod Jožefovim hribom. Pravijo, da včasih tudi te niso bile primerno oskrbovane, danes pa tega ne moremo trditi. V jasih je 40 otrok delavk in uslužbenk iz celjskih podjetij. Priloge so lepo urejeni, povsod vladata red in čistota. Tudi hrana za naše najmlajše je dobra in obilna. 'Povsod vidiš male kričaje, polnih, rdečih lic, ki se na razne načine zabavajo. Tovarišica upravnica pripoveduje o življenju in vsakdanjem delu v jasih z zadovoljstvom. Edini težji problem je sušilnica za otroško perilo, ki jo že dalj časa gradijo, pa še vedno ni gotova. To pa se posebno občuti v deževnem in sploh slabem vremenu. Zato se včasih zgodi, da otroci niso redno preoblečeni v čisto perilo in obleke. Malo imajo tudi igrač, pa jih bodo v bodoče preskrbeli. Ne morejo pa jasi razširiti, ker v zgradbi stanujeta še vedno dve stranki, mestna stanovajska komisija pa ne poskrbi, da bi se izselili. Prostore bi morali še prej preurediti in jasi bi se s tem razširile vsaj še za 20 otrok. S tem pa bi bila marsikatera mati bolj bremenjena skrbi za svojega otroka, njeno delo v podjetju pa bi bilo prežeto z veseljem in zavestjo, da je njen otrok preskrbljen in na varnem.

bremenjena skrbi za svojega otroka, njeno delo v podjetju pa bi bilo prežeto z veseljem in zavestjo, da je njen otrok preskrbljen in na varnem.

Prav tako pa je v Celju treba ustanoviti tudi krpalnice, šivalnico in pralnico, da bodo žene razbremenjene še vsakdanjega domačega dela, ki ga morajo sedaj opravljati, ko se vrnejo z dela. Uspoštevalo to, da bi se z odpravo navedenih pomanjklivosti izboljšalo delo v posameznih podjetjih, ker bi odpadle skrbi in težave naših mater, da bodo v letu 1950, tudi to vprašanje v Celju uređili. Uprave podjetij, sindikalne organizacije in MLO bodo morali temeljito in v tesnem sodelovanju takoj začeti z delom. I. B.

PREŠERNOV ODRED IL OSNOVNE SOLE V CELJU je zmagal v enoslovesnem tekmovalnem s Remiševim odredom I. osnovne šole v Celju, ki je bilo organizirano v okviru Novoletne jelke. V znak priznanja je prejel Prešernov odred prvo nagrado - 64.

CELJE-OKOLICA
Vojaški vojni invalidi okrajnega odbora ZVI so skupno s sindikalno podružnico invalidskih gospodarskih podjetij v Celju pripravili z vodstvom osnovne šole v partizanskem Prevorju prav posebno uspelo privedite novoletne jelke. Člani sindikalne podružnice so še posebej prispevali za obdaritev otrok v Prevorju. Člani okrajnega odbora vojaških vojnih invalidov so pripravili krajši program s petem, godbo in gledališko predstavo. Po tem programu je za dedek Mrz obdaril 54 otrok z igračkami in darili, katere so v prostem času napravila dekleta v invalidski šivalnici. Najbolj potrebnim pa so podarili ševalnice, ki so jih izdelali v invalidskem šivalstvu. - Pionirski odred osnovne šole v Prevorju je prejel dva šaha, žogo in kegljice, vsi naslednji pionirski odredi so oblikovali dedku Mrz, da se bodo v prihajajočem letu še bolj pridno učili in tako s tem sodelovali pri izpolnitvi našega petletnega plana. Pri prireditvi predstave je udeležen tudi v Prevorju vse otroke pogostilo, invalidi pa so jih zabavali z godbo.

samo zaradi pomanjkanja otroških ustanov. Če smo pred nekaj meseci pregledali statistiko zaposlenih žena v 29 celjskih največjih podjetjih in ustanovah, smo videli, kako pereče je vprašanje otroških ustanov. Lani je bilo v menjenih podjetjih zaposlenih 208 žena, ki so imele skupno 304 otroke, stare od šest tednov do treh let. Zalostna pa je pri tem ugotovitev, da so v Celju samo ene jasi, v katerih je bilo in je tudi še danes samo 40 otrok. V podjetjih pa so žene, ki imajo tudi starejše otroke. Lani je bilo v mestu okrog 650 otrok naših delavk in uslužbenk, od katerih jih je bilo le 100 v DID-u, ostali pa so bili prepušeni samemu sebi. Zaradi tega je vprašanje, kako zaposliti še ostale delazmožne žene, po drugi strani pa kako preprečiti premešanje in odhajanje iz službe do sedaj uslužbenih žena-mater, ostalo v Celju nerešeno. Lani je od meseca januarja do julija zapustilo v Celju delo 70 žena, ker njihovi otroci niso imeli primernega varstva in preskrbe. Samo v tkalnici hlačevine je v preteklem letu zapustilo delo 35 žena. Pri tem vsakek nastaja velika škoda v proizvodnji, najbrž večja, kakor pa bi znašali stroški za razširitev obstoječih in dograditev graščih otroških ustanov.

Celjska podjetja so sicer dobila od MLO odloke o gradnji otroških ustanov, nekatera celo kredite, vendar je bilo v splošnem vse sprejeto dokaj površno. Res je, da danes ni vseh danih možnosti za gradnjo novih zgradb, vsekakor pa bi se dala preurediti stara poslopja, ali vsaj nekaj prostorov, in to predvsem pri podjetjih, kjer je to najbolj potrebno. Toda to vprašanje je začela resno reševati v Celju le Tkalnica hlačevine, kjer pa gradijo jasi že skoraj dve leti in še do danes niso dograjene. Jasi za 40 otrok so začeli graditi leta 1948, in so bile v grobem kmalu dograjene in pokrite. Preskrbeli so tudi za osebe in upravno ter v ta namen porabili okrog 1 in pol milijona dinarjev kredita. Lani bi morali jasi po planu dokončno dograditi, toda na zgradbi se ni nič izpremenilo. Propadel pa je tudi ves lanski dvomilijonski kredit. Pri tem pa je treba poudariti, da sta uprava podjetja in sindikalna organizacija sicer hoteli delo končati, tako vsaj trdijo, pa gradbeno podjetje, ki stavo gradi, ni takoj spomladaj začelo z delom, porneje pa je primanjkovalo materiala in delovne sile. Tudi ostala lokalna podjetja niso Tkalnici hlačevine pomagala pri izdelavi notranje opreme in drugih manjših delih, ki bi jih lahko

Po Ljubljani...

Najboljša lokalna podjetja MLO

V teh dneh so prešli prehodne zastavice najboljše delovni kolektivi posameznih strok, ki so se v zadnjem tromesečju posebno odlikovali v izpolnjevanju operativnega plana, v sindikalnem in političnem delu. Zamed dvanaestih podjetij lokalnega prometa je bil najboljše delovni kolektiv ECZ, o katerem smo že poročali. V letošnjem letu so popolnoma obnovili progo od Karlovskega mesta do Rudnika in popravili progo po raznih terenih. Svoj operativni plan so dosegli 194%. Sindikalnim delom so si letos uresili s prostovoljnimi deli, kjer imajo vzorno urejeno menzo za 280 ljudi. V tem delu in v adaptaciji zapuščenega gospodarstvenega poslopja so pridobili 15 samskih sob. V prihajajočem letu bodo gradili velik stanovanjski blok za 260 samskih stanovanj, ki ga bo investirala MLO. Pri gradnji bodo pomagali vsi člani sindikalne s prostovoljnimi deli. Uprava pa bo organizirala izmenoma stalno delovno brigado, ki bo redno delala na stavbišču. Delovni kolektiv mestne planarne je že v začetku leta 1949 začel s tekmovalenjem in v I. polovici dosegel II. mesto med vsemi planarnimi v Jugoslaviji. Kljub izredno visokemu planu v letošnjem letu in pomanjkanju delovne sile so plan dosegli že v prvi polovici decembra. Poleg planskih nalog pa ima delovni kolektiv velike zasluge pri gradnji nove komorne peč, katere gradnjo v lasni režiji in brez dotanja delovne sile. Poleg naporov dela v podjetju pa so opravili še 325 ur prostovoljnega dela na raznih delovnih akcijah. Ob podelitvi prehodne zastavice so se člani sindikata obvezali, da bodo v prihajajočem letu dosegli plan do 29. novembra, zgradili novo komorno peč četvrti in jo postavili v obrat do 29. novembra 1950, do konca prihajajočega leta pa obnovili tudi komorno peč v tržko.

Prehodne zastavice in denarno nagrado v znesku od 15.000 do 74.000 din so prejela tudi podjetja: »Pletenina«, »Unilas«, »Mezgrad«, Mestna tesarstva, »Stavbno mlazarstvo«, »Pecilno«, »Pilinarna«, »Emona«, »Prehrana« in »Karton«.

Do konca januarja bodo ocenjena podjetja za najboljša dele v IV. tromesečju, nakar bodo ponovno podeljene prehodne zastavice in razdeljene denarne nagrade.

Najboljša lokalna podjetja MLO

ček dnevno po 40 pionirjev in celbovno, bi bilo dobro, da bi ženam pri delu s pionirji pomagala tudi mladina. Zaposlene matere so zelo zadovoljne s tem varstvom in žele, da bi žene pravzaprav nadzorovali nad otroci na ves dan. Tako kotičke naj bi žene organizirale tudi po drugih terenih.

KOČEVJE
Delovni kolektiv »Inteks« iz Kranja je obdaril pionirje v Fari

V Fari pri Kočevju so obiskali privedite Novoletne jelke zastopniki delovnega kolektiva tovarne »Inteks« iz Kranja. V imenu tovarne je pozdravil pionirje Golob ter jim v kratkih besedah prikazal proces proizvodnje blaga v tovarni. Nato sta sedemkratna udarnica Ana Kopač in Cvetka Koloman spregovorili o delu in pomenu tekmovalja v tovarni, Marija Iskra pa je s toplimi besedami vzpodbujala pionirje k vztrajnosti in poštvalnosti pri delu ter jih opozorila na velike naloge, ki jih še čakajo. Po uspelem nastopu folklorne skupine, ki je izvedla sedem narodnih plesov, so gostje iz Kranja razdelili pionirjem darila: 20 parov smuč, žogo, 2 šaha in drugo.

V kočevskem okraju so na prireditvi Novoletne jelke razdelili med pionirke štabe 245 parov smuč in 20 šahov v skupni vrednosti 47.975 din. Poleg tega je OS Kočevje daroval za Novoletno jelko 15.000 din, ostale organizacije in ustanove pa denarne zneske in razna darila v vrednosti 681.135 din. M. V.

Cestitke ob novem letu

Ko stopamo ponosni na vse doseganje naše velike uspehe preteklega leta, v novo leto 1950, želimo vsem znanostem ter vsemu slovenskemu narodu v novem letu mnogo uspehov v borbi za srečno bodočnost naše domovine. Slovenski vojak iz Otočca: Gašnik Alojz, Plut Stanko, Habič Tone, Aupič Drago, Dragič Vid, Šavel Goga, Medved Ivan, Idič Ernest, Sajko Stane in Bucik Miho.

Fizikultura in sport

Prvi hokejski tekmi v letošnji sezoni v Ljubljani Ljubljana : Zagreb 3 : 3 in 9 : 0

Ljubljana, 8. jan. Včeraj zvečer in danes dopoldne je hokejska ekipa »Ljubljana« odigrala dve prijateljski tekmi s hokejski »Zagreb«, ki so imeli prav tako kakor domači igralci daljši trening v Planici in Kranjski gori. Ker se je prvo letošnje srečanje med obema moštvoma končalo z zmago Zagrebčanov, se je obetala tokrat ostra borba, v kateri so se hoteli domači v vsak način revanžirati za nedavni poraz. Tekmam je oba dneva prisostvovalo okrog 1000 gledalcev.

Moštvo »Zagreb«, ki je v primeri z lanekim letom pokazalo lep napredek, je nastopilo v naslednji postavi: Maruša, Dujšič, Dragović, Manuoci, Krajčič, Bučar, Krnjajič, Benko, Bival, Dejanovič, Gobec in Berlekovič. »Ljubljana« pa so zastopali: Franco, Hafner, Aljančič, Pavletič, Eržen, Gogala, Ogrizek, Pogorelec, Lesar, Hočevar in Čuček.

Priloge boksarjev »Polet« za republiško prvenstvo Polet : Mladost (Čakovce) 10 : 6

Maribor, 8. januarja. Za moštveno republiško, oziroma za zonsko prvenstvo se Poletovi boksarji marljivo pripravljajo. V letošnjem tromesečnem načrtu imajo predvidenih 10 srečanj, od katerih so imeli prvega včeraj, in sicer z moštvom Mladosti iz Čakovca. Po eno in pol urnih borbah je Polet dosegel zasluženo zmago v razmerju 10:6. Posamezni rezultati so bili tle:

V papir kat. je uspelo 15letnemu domačinu Macarju po točkah premagati šest kilogramov težjega Pknjeca. V muha kat. je Turk I. (Mladost) po sodniškovi prekinitvi v drugem kolu s tehničnim k. o. premagal Slabeta. V banam kat. je Turk II. (Mladost) po izenačeni borbi po točkah premagal Petriča, ker je slednji imel dva nepravilna udara.

V pollahki kat. je slovenski prvak Furlan (Polet) v prvih sekundah borbe s k. o. premagal Vresta. V lahki kat. je Horvat (Mladost) nepričakovano v drugem kolu s tehničnim k. o. premagal Pukšiča ter tako ponovno povedel moštvo Mladosti v vodstvo s 6:4. V drugi borbi iste kategorije pa je Fabjan (Polet) s prvim udarcem k. o. Malekueja in izenačil rezultat.

V welter in srednji kategoriji sta dosegla Poletovca Peteršič in Blaz dve zmagi s k. o. Prvi je premagal Vranoviča, v drugem kolu po najlepši borbi večera, Glas pa v prvi minuti Belovarja.

uspešni Bival, Krajčič in Bučar, za Ljubljano pa Gogala, Aljančič in Eržen. V revanžnem srečanju so zmagali Ljubljanci z visokim rezultatom 9:0 (1:0, 6:0, 2:0) in so zlasti drugo tretjino prikazali pravo ekshibicijo. Najbolj razveseljivo dejstvo je nedvomno to, da je pokazala mladina viden napredek v primeri z lanekim letom in da se je kvalitetno močno približala starejšim igralcem. Kolikor se lahko presodi iz dveh tekem, je med mladimi igralci več talentov, ki bodo s sistematičnim treningom odpravili glavno slabost našega hokeja — pomanjkanje dobrega naraščaja. V splošnem se je videlo v revanžnem srečanju z »Zagrebom«, da so igralci »Ljubljane« na treningu v Kranjski gori pridobili na hitrosti in v vodnjeno enostavnih in učinkovitih kombinacij. Za nadaljnji razvoj pa bi bilo seveda nujno potrebno več srečanj z dobriimi nasprotniki.

Igralci »Zagreb« niso v drugem srečanju igrali tako podrejene vloge kakor kaže rezultat. Večina njihovega moštva tvorijo mladi igralci, ki imajo nedvomno manjše izkušnje kakor domači, vendar so bili njihovi prodori hitri in nevarni. Visok poraz je nedvomno zakrivilo to, da so po tretjem голу nekoliko izgubili moralo in igrali premalo poštvalno. Gole za »Ljubljano« so dosegli: Aljančič, Eržen in Hočevar po 2 ter Ogrizek, Pogorelec in Čuček.

Sodili so Gorše, Pogačnik in Glamboj.

Nogometna tekma Hajduk : Odred prekinjena že v začetku zaradi goste megle

Včeraj se je na stadionu ob Tyrševi cesti zbralo nad 5000 gledalcev, da prisostvovaljo nogometni tekmi med splitskim Hajdukom in Odredom. Zaradi izredno goste megle je bila tekma v 12. minuti I. polčasa prekinjena (pri stanju 0:0) oziroma preložena na ponedeljek. Danes se bo tekma začela ob 14. uri na istem igrišču.

Kladivar : Garnizija Sl. Bistrica 2:1 Celje, 8. januarja. Danes je gostovalo v Celju zelo dobro moštvo garnizije iz Slovenske Bistrice. Gostje so bili kljub porazu enakovredni. V drugem polčasu so nekoliko klonili in prepustili vodstvo domačemu moštvu. Kljub zmagi moštvo Kladivarja ni zadovoljilo. Sodil je Eisinger. Gledalcev je bilo 800.

SD Krtm — sabljaska sekcija ima v ponedeljek zvečer ob 19. uri sestanek vseh članov.

OBVESTILA

DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV LRS

DRAMA - LJUBLJANA
Ponedeljek, 9. jan. ob 20. uri: Miller: »Vsi moji sinovi«. Prosiava 25-letnice umetniškega delovanja Mibeale Sarliceve. Izven (Opreno gledališče).
Ob 20. uri: Calderon: »Dama škrate«. Zaključena predstava za sindikat Univerze.
Torek, 10. jan. ob 20. uri: Cow-D'Ussaur: »Globoko so korentine«. Zaključena predstava za sindikate.
Sreda, 11. jan. ob 14. uri: Shakespeare: »Kralj Lear«. Zaključena predstava za gimnazijo, tekstilni in ekonomski tehnikum v Kranju.
Ob 20. uri: Miller: »Vsi moji sinovi«. Premiera. Izven.
Pri današnjih predstavah »Dama škrate« v Drami igra don Joaquin Vida Juvanova, dono Klaro Tina Leonova, slugo Rodriga Milan Brezigar, Izabelo Mila Kačičeva.

STUDENTJE LJUBLJANSKE UNIVERZE!

Predavanja v zimskem semestru študijskega leta 1949-50 se zaključijo 14. januarja 1950; semestralne počitnice trajajo do 1. februarja 1950.
Izpitni rok je med 1. in 15. februarjem 1950.
Vpis v letni semester študijskega leta 1949-50 bo med 1. in 20. februarjem 1950. Naknadni vpis je dovoljen do 20. marca 1950 na utemeljeno prošnjo (kolokvamo z 10 din + 30), ki mora biti naslovljena na pristojni dekanat.
Začetek rednih predavanj je 20. februarja 1950.
Navodilo za vpis je objavljeno v »Soznanju predavateljev« in na oglasnih deskah posameznih dekanatov.

LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Sreda, 11. jan. ob 15: Krefc: »Krajski komedijanti«. Zaključena predstava za gimnazijo Šmarje pri Jelšah.

KINO

LJUBLJANA, UNION: Ameriški barvni risani film »Guliverjeva potovanja«. Armija na progi Zvonik-Kovilnaša. — MOSKVA: Angleski film »Brata«. Fizikultura in sport 14. — Predstava ob 15, 17, 19 in 21. — SLOGA: Avstrijski film »Afera Blum«. Brograjske univerze. — Predstava ob 16, 18, 20 in 22. — TRIGLAV: Avstrijski film: »Bell sens, Obzorik 81. — Predstava ob 15, 30, 17, 30 in 19, 30. — ŠIBKA: Avstrijski film: »Kvartet Schrammel«. Obzorik 33. — Predstava ob 18 in 20.
MARIBOR PARTIZAN: Ameriški film »Bruc« Oxford. slov. dok. film »Partizanske bolnice«. — UDARNIK: Sovjetski film »Zlati ključek«. — Titova šafeta.
CELJE METROPOL: Jugoslov. film »Zastava III kongres FNJ«. — DOM: Ameriški film »Njen obraz«. 20. oktober.
KAMNIK: Jugoslov. umet. film »Zastava«. Sportni pregled 10.
JESENICE MESTNI: Ameriški barvni film »Ali Baba in 40 razbojnikov«. tednik. — Predstava ob 16 in 18.
KRANJ STORŽIČ: Češki film »Slutnja«. Ribarji. — SVOBODA: Francoški film »Alibi«. tednik.
PTUJ: Češki film »Ukradena meja«. Pionir 6.
LITOSTROJ: Premiera nemškega filma: »Rudnik Jutrana sarja«. Gubarji. — Predstava ob 20.15.
Obiskovalce ljubljanskih kinematografov opozarjamo na točno prihajanje, ker je mod tednikom vstop v dvorano prepovedan.

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Dušan Bole — Naslov uredništva: Kopitarjeva 8 — Uprava Kopitarjeva 2 — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 Telefon naročniškega oddelka 90-90 — Telefon oglasnega oddelka 86-85 — Štev. ček računa 601-90601-0

Mednarodni šport

Košarkaški turnir v Nici Jugoslavija : Belgija 37:32

Nica, 8. januarja. Danes je bil v Nici zaključek kvalifikacijskega turnirja za prvenstvo sveta v košarki. Včeraj je v borbi za finale Španija premagala Belgijo z rezultatom 45:43. Danes pa je v finalni tekmi Italija premagala Španijo s 44:36. Švica pa je v borbi za peto in šesto mesto premagala Finsko s 43:25.

DOBRA IGRA JUGOSLOVANSKE REPRESENTANCE V TEKMI Z ITALIJO

V odločilni tekmi za vstop v finale košarkaškega turnirja v Nici je Italija premagala Jugoslavijo s 40:37 (18:16) in ne 40:32, kot smo včeraj poročali. Reprezentanca Jugoslavije je v tej tekmi kljub porazu dala eno svojih najboljših iger in bi lahko z malo več pazljivosti tudi zmagala. V tem slučaju bi se Jugoslavija kvalificirala v svetovno prvenstvo, ki bo v Buenos Airesu. Italijanska reprezentanca, zmagovalec košarkaškega turnirja v Neaplju, je imela v jugoslovanski ekipi močnega, borbenega in poštvalnega nasprotnika. Prvi polčas sta bili obe ekipi popolnoma izenačeni, v drugem polčasu pa je italijanska reprezentanca vodila vse do 5 minut pred koncem igre. Pri rezultatu 39:27 je naša ekipa opustila taktiko in »zone« ter prešla na taktiko »človek na človeka« in malo pozneje na »presing«. Za taktični manevar je Italijane precej zmedel, tako da je naše moštvo zmanjšalo rezultat, toda do konca igre je imela premalo časa za zmago.

Teniško prvenstvo Indije Mitič in Branovič premagana

Alahabad, 8. januarja. Belgijec Washer je včeraj izločil iz tekmovalja na mednarodnem turnirju za prvenstvo Indije v Alahabadu tretjega jugoslovanskega igralca Mitiča z 1:6, 4:6. V drugem kolu je Filipinec Carmona premagal Branoviča s 6:4, 6:3.

Oslo. — Norveška smučarska ekipa za škoke je odpotovala z letalom v New York, od koder bo odpotovala v Lake Placid na svetovno prvenstvo v smučanju. Ekipa šteje 7 skakalcev, med katerimi je tudi 22 letni Thorbiern Falkanger, ki si v letih 1948 in 1949 ni našel tekmeča. Norveška ekipa se bo pred tekmovaljem v Lake Placidu udeležila tudi mednarodnih tekem v Carvu, Illinois. Tu bosta skakala tudi olimpijski skakalec Petter Hugsted in vodja ekipe Birger Ruud.

DNEVNE VESTI

Republiško tekmovalje SKUD se začne danes 9. januarja ob 20. v Filharmoniji. V torek bo nastop dramske ekupine SKUD »Premrl Vojko«, v sredo pa nastopi SKUD »S. Gregorčič« iz Tolmina.
Opozarjamo na začetek republiškega tekmovalja SKUD, ki bo noč ob 20. uri v Filharmoniji in Mladinski dvorani. V Filharmoniji dvorani nastopita celjski in združeni mariborski orkester ter solisti-pevec, v Mladinski dvorani pa igrajo Mollerovega Dandina. Vstopnice v Knjižarni muzikali. 1051

OBJAVA

Glavna direkcija grafične industrije LRS obvešča vse koristnike, da so bodo sklepale pogodbe za grafično in kartonsko predelovalno industrijo od 19. januarja dalje, pogodbe za široko potrošnjo na samo pri Kartonski tovarni od 25. do 30. januarja 1950. — Glavna direkcija grafične industrije LRS.

RADIO

Dnevni spored za ponedeljek 9. januarja:
Poročila ob 6.15, 7.00, 12.30, 15.00, 19.00 22.00 in 23.30; Jutrana telovadba ob 6.30.
6.00—7.00 Vesali zvočni — 7.10—8.00 Jutrani koncert — 12.00 Opoldanski koncert. N. Rakov: Koncert za violino in ork — 12.40 Pestar spored orkestralne in solistične glasbe — 13.45 Radijski felton (ponovitev) — 14.00 Komorna ura. Koncert violinistke Nade Jevdjenjčič-Brandlove, pri klavirju Marjan Lipovšek — 14.30 Fizikultura predavanje: Sport v filmu — 14.45 Dve vorturi Bedricha Smetane — 15.10—15.30 Plesni spored izvajata harmoniko Avgust Stanke — 18.00 Skladbe za pionirje — 18.10 Mali leksikon za pionirje — 18.30 Slovenski umetniki pred mikrofonom. Koncert pianista Antona Ravnika — 19.15 Izra Stojan Stenovci s svojo kapelo — 19.45 Pesmi Bedricha Smetane — 20.00 Mladinska oddaja — 20.20 Zabaven glasbeni spored — 21.00 Iz zakladnice slovenskih skladateljev: Razgovor o Oskarju Devu — 22.30 Nočni koncert. Na sporedju dela Roberta Schumanna in Johannesa Brahmsa — 23.35 Zaključek oddaje.

OGLASI

PEČEVINASTO ŠKATLO za knjigovodsko kartoteko in polnilni peresnik s steklenim peresom za kopiranje takoj kupi uprava »Ljudske pravice« Ljubljana. Kopitarjeva 2, Ljubljana.

OSMRTNICA

Umri nam je naš dragi mož, svak in strie ŽIVKO LUKIČ, drž. uslužb. v p. — Pogreb bo v torek 10. januarja iz mirtaške veže Frančiška na Zalah ob 16. uri. — Žalujóca žena Krista Lukič in družine Keše, dr. Kambiš in Repič. — Ljubljana, 8. jan. 1950.